

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 13955/2022
30.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Ковачевић, адвокат из ..., против туженог „Generali osiguranje Srbija“ АДО Београд, кога заступа пуномоћник Нађа Самац, адвокат из ..., ради накнде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 369/22 од 03.03.2022. године, у седници одржаној 30.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 369/22 од 03.03.2022. године у преиначујућем делу из става првог изреке и ставу другом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 369/22 од 03.03.2022. године у потврђујућем делу из става првог изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 7973/19 од 30.09.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да исплати тужилји на име накнаде нематеријалне штете износ од 350.000,00 динара за претрпљене душевне болове због умањене животне активности, износ од 180.000,00 динара за претрпљене физичке болове, износ од 90.000,00 динара за претрпљене душевне болове због наружености и износ од 130.000,00 динара за претрпљени страх, све са законском затезном каматом почев од 30.09.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилја тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете исплати преко досуђених износа, а до износа од 500.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности, до износа од 350.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, до износа од 150.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због наружености и до износа од 250.000,00 динара на име претрпљеног страха, све са законском затезном каматом почев од 30.09.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да накнади тужилји трошкове парничног поступка у износу од 190.284,00 динара. Ставом четвртим изреке, тужилја је ослобођена плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 369/22 од 03.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиле и туженог и првостепена пресуда потврђена у ставу другом изреке и делу става првог изреке којим је тужени обавезан да тужилји на име накнаде нематеријалне штете за душевни бол због смањене животне активности плати 193.500,00 динара, за физички бол 112.000,00 динара, за душевни бол због наружености 90.000,00 динара и за страх 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 30.09.2021. године до исплате, док је у преосталом делу става првог изреке преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име накнаде штете за душевни бол због смањене животне активности плати још 156.500,00 динара, за физички бол још 68.000,00 динара и за страх још 30.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 30.09.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима из става трећег изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужени да накнади тужилји на име трошкова парничног поступка износ од 142.500,00 динара. Ставом трећим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилја је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), па је нашао да је у делу којим је Апелациони суд у Београду преиначио првостепену пресуду ревизија тужиле дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, али да није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је повређена као путник на мопеду у саобраћајној незгоди која се догодила ...2018. године у Београду, а коју је скривио осигураник туженог који је управљао путничким моторним возилом. Тужилја својим понашањем није допринела проузроковању штете. У вансудском поступку, тужилји је дана 25.12.2018. године од стране туженог исплаћено 200.000,00 динара на име накнаде за душевни бол због смањене животне активности, 170.000,00 динара за претрпљене физичке болове, 120.000,00 динара за претрпљени страх и 60.000,00 динара за душевни бол због наружености, као и 4.940,00 динара на име трошкова лечења. Одлуком туженог од 31.01.2019. године одбијен је приговор овде тужиле као оштећене, након чега је тужилја поднела тужбу у овом предмету, сматрајући да је штета већа од исплаћених износа. Медицинским вештачењем утврђено је да је тужилја претрпела тешку телесну повреду у виду прелома костију у доњој трећини десне потколенице. Повреда је лечена хируршком интервенцијом и физијатријским методама. Тужилја је била на болничком лечењу од ... 2018. године, оперисана је ...2018. године, а у ... 2018. године је била на рехабилитацији у Институту „Селтерс“. Утврђено је да је задобијена повреда оставила трајне последице на животну активност тужиле у виду смањене грубе мишићне снаге десне потколенице и благог ограничењу покрета десног скочног зглоба, због чега је тужилјина животна активност умањена за 10% и огледа се у сметњама у свим активностима које захтевају ангажовање доњих

екстремитета као што су дуже страјање, ходање, подизање и ношење терета, рад у принудним положајима тела и лошим микроклиматским условима. Изглед повређене ноге је измењен ожиљцима ближе описаним у нижестепеним одлукама, видљивим за околину када је повређена нога откривена, због чега код тужиље постоји наружености лаког до средњег степена. Непосредно након повређивања и касније у току лечења тужиља је трпела физичке болове и страх чији су интензитет и дужину трајања детаљно утврдили и описали нижестепени судови у својим одлукама, на које се упућује ради избегавања сувишног понављања.

Одлучујући о тужбеном захтеву тужиље на основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је обавезао туженог, као осигуравача штетника, да накнади тужиљи, као трећем оштећеном лицу, тражене видове нематеријалне штете у износима које је обрачунао тако што је износе за које је нашао да представљају правичну новчану накнаду у време пресуђења умањено за износе које је тужени у вансудском поступку исплатио тужиљи као неспоран део штете.

Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд правилно утврдио чињенице од значаја за оцену висине нематеријалне штете, али да је погрешно када је износе накнада одређене према критеријумима у време пресуђења стављао у пропорцију са номиналним износима који су тужиљи исплаћени у вансудском поступку две године раније, због чега је преиначио првостепену пресуду и смањено досуђене износе накнаде.

По становишту Врховног касационог суда, неосновано се ревизијом тужиље указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Чланом 200. Закона о облигационим односима - ЗОО, прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству (став 1.). Приликом одлучивања о захтеву на накнаду нематеријалне штете, као и висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (став 2.)

Накнада нематеријалне штете представља сатисфакцију (задовољење) којом се ублажавају поремећаји у духовној (психичкој) сфери оштећеног. Она није цена бола који се трпи и не представља супституцију имовинских вредности уместо личних добара. Новцем као општим мерилем вредности оштећеном се омогућује да прибави себи извесну пријатност и задовољство у најширем смислу речи тако да се у његов психички живот унесе један позитиван елемент насупрот болу који трпи. Та новчана свота у циљу обештећења зависи од више фактора и свих околности случаја. За тражене видове штете међу најрелевантније факторе спада интензитет и дужина трајања болова и страха оштећеног. Имајући у виду све околности конкретног случаја, а нарочито чињеницу да правична накнада нематеријалне штете не представља репарацију, већ сатисфакцију ради успостављања психичке и емоционалне равнотеже која је постојала пре штетног догађаја, Врховни касациони суд сматра да је другостепени суд правилно ценио као релевантну чињеницу да је од вансудске исплате

до пресуђења у овој парници протекло више од две године, која је од утицаја приликом одређивања висине правичног обештећења за тражене видове нематеријалне штете. Због протеча времена, правилно је другостепени суд поступио када је одмерио правичну новчану накнаду на дан вансудске исплате, затим утврдио у ком проценту је тужила намирена са вансудском исплатом, те јој досудио преостали ненамирени проценат до пуне накнаде која је одмерена као правична у време пресуђења. Оваквом методологијом обрачуна, која се неосновано оспорава ревизијским наводима тужиле, досуђена је правична накнада и у складу са економском ситуацијом у држави, у висини која није у супротности са значајем повређених добара и циљу коме накнада нематеријалне штете служи и којом се не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (члан 200. став 2. ЗОО).

Следом изложених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије изјављене против потврђујућег дела правноснажне другостепене пресуде, применом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија у том делу није дозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да побијани потврђујући део на име тражене накнаде нематеријалне штете (укупно 995.500,00 динара) очигледно не прелази имовински цензус за дозвољеност ревизије из цитираног члана 403. став 3. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке ове одлуке, на основу члана 413. ЗПП.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**